

Minimální preventivní program

G. A. P. education, střední škola

školní rok 2016/2017

1. Úvod

Školní vzdělávání se významnou měrou podílí na formování lidské osobnosti. Vzhledem ke svému vlivu je škola vhodným místem pro preventivní působení na žáky, kteří mohou být negativně ohrožováni mnoha sociálně patologickými jevy nebo rizikovým chováním.

Prevenci ve školách by měla být věnována pozornost již od zahájení školní docházky. Ještě větší důraz na prevenci bychom však měli klást u žáků středních škol. Žáci v tomto věku procházejí složitým obdobím vývoje a jsou ve vysoké míře vystavováni sociálně patologickým jevům. Rizikové chování žáka může způsobit následky, které ho ovlivní na celý život jak po psychické, fyzické, tak i sociální stránce. Proto je důležité těmto jevům, ale i rizikovému chování předcházet. K tomuto účelu slouží školám minimální preventivní program.

Každá škola je ze zákona povinna vytvářet podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů. Zajišťuje především *prevenci primární*, jejímž cílem je zabránit, předcházet vzniku nežádoucích jevů v situacích a prostředích, kde daný jev ještě nenastal. Primární prevence je zaměřena na celou cílovou skupinu, v případě školního prostředí na všechny žáky dané školy bez rozdílu (potažmo i na pedagogy a rodiče). Současně může škola poskytovat *sekundární prevenci*, jejímž objektem je jednotlivec nebo skupina, u které se už nežádoucí jev objevil. Jejím cílem je nežádoucí jev včas odhalit a pracovat s ním v rané fázi jeho vzniku ještě před tím, než způsobí nějaké poškození. Pokud nedojde k odstranění sociálně patologického jevu v rané fázi a jeho negativní vliv pokračuje, měl by být jedinec (skupina) předán do rukou odborníků a specialistů, kteří fungují v rámci tzv. *terciární prevence*.

2. Charakteristika školy a rizikových prostor

Naše škola je odbornou školou se dvěma rozdílnými studijními obory. Jedná se o menší školní zařízení s celkem čtyřmi třídami, od prvního do čtvrtého ročníku. Velikost školy představuje pro žáky i učitele zároveň řadu výhod i nevýhod. Je logické, že v menších

prostorách se žáci setkávají častěji, což podporuje jejich vzájemné kontakty, v kladném i záporném smyslu slova - naskýtá se tak prostor pro rozvoj pozitivních mezilidských vztahů, je však zároveň třeba dát pozor na šíření nežádoucích patologických jevů, jež se v malé skupině s blízkými vztahy bude zákonitě šířit rychleji.

Za nejrizikovější prostory z hlediska problematiky výskytu nežádoucích jevů považujeme prostranství před budovou školy (parkoviště), kde se nejčastěji setkáváme s problematikou kuřáctví. Dále toalety, šatny u tělocvičen, ale také prázdné třídy během přestávek.

3. Cílová skupina

Program je zaměřen především na věkovou skupinu 15 - 19 let. Jedná se o velmi složité věkové období, při němž dochází k tělesnému i duševnímu dozrávání jedince, dotvářejí se a specifikují jednotlivé složky osobnosti (identity). Procento těch, jež se již rizikově chovají, je v tomto věku značně vysoké. Je tedy třeba zmínit, že nemluvíme jen o prevenci primární, ale ve vysoké míře i o prevenci sekundární.

Věříme, že už samotný kontakt (který bývá v tomto věku víc než častý) s osobou, která ohrožuje své vlastní zdraví užíváním návykových látek apod., může mít preventivní dopad. Avšak určitě častější je obrácený efekt - vtažení do rizikového jednání. To je také důvod pro neustálou prevenci.

4. Aktuální stav

Pedagogové, rodiče a další osoby účastníci se výchovného procesu v současné době jednoznačně musí akceptovat existenci ve společnosti nežádoucích, tzv. sociálně patologických jevů. Popírání jejich existence by byl krok zpět. Společnými silami je nutné vyvíjet nejrůznější aktivity vedoucí k jejich prevenci.

K nejčastějším problémům, s nimiž se snažíme bojovat, patří:

- kouření
- agresivita a násilí
- poruchy chování
- šikana
- záškoláctví
- užívání návykových látek

V letošním školním roce jsme aktivitu školy (prostřednictvím vedení školy a školního metodika prevence a pedagogů) zaměřili především na tato témata:

- spolupráce metodika prevence s třídními učiteli
- prohloubení spolupráce metodika prevence s vedením školy
- aktivní spolupráce rodičů v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- besedy pro žáky na aktuální téma
- výjezdní kurzy (např. seznamovací kurz prvních ročníků, lyžařský kurz, sportovně-turistický kurz)
- podpora aktivit žáků o přestávkách mezi výukou (sportovní aktivity, kreativní tvorba)
- zapojení žáků do pořádání akcí různého charakteru (sportovní turnaje a soutěže, výtvarné soutěže, Májová slavnost)

5. Cíle a úkoly

5. 1. Dlouhodobé a střednědobé cíle primární prevence

- Snížit počet sociálně patologických jevů u žáků školy.
- Vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti primární prevence.
- Vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy.
- Udržet pozitivní sociální klima (pocit důvěry, atmosféra pohody a klidu).
- Podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti ve všech jejích parametrech.
- Zlepšovat komunikační dovednosti, zlepšovat sebeovládání a nenásilné řešení konfliktů.

5. 2. Dílčí úkoly

Plnění dlouhodobých cílů by mělo plně vycházet z dílčích úkolů, jež si pro preventivní činnost stanovíme. V následujícím textu se pokusíme definovat dílčí úkoly práce, jimiž se budeme řídit při vytváření vlastního programu.

- Zajistit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární (sekundární) prevence formou školení a besed pořádaných ve škole (provede školní metodik prevence) a jednak akcí zprostředkovaných metodikem prevence pro Prahu 11 a 12.

- Vytvořit pro žáky dostatečně širokou nabídku zájmových aktivit. Vyčlenit aktivity, které vyžadují přímý pedagogický dozor a určit pro ně vhodné učitele, nebo dobrovolníky z řad rodičů.
- Rozšířit komunikaci a spolupráci s rodiči. Pravidelně informovat rodiče o projevu (prospěch, chování) jejich dětí ve škole písemně (elektronicky), telefonicky ale především osobně. Aktivně zapojit rodiče do chodu školy - organizace výstav, účast na kurzech atd.
- Zapojit žáky do pořádání školních i mimoškolních akcí (podobně jako v minulosti - sportovní turnaje a soutěže, Schola Pragensis, Májová slavnost atd.)
- Využívat „schránku důvěry“ - místa, kde se žáci mohou anonymně vyjádřit k problémům, které trápí je nebo jejich spolužáky.
- Pokračování častého využívání doplňkových programů, které jsou škole nabízeny (koncerty, výstavy, divadelní představení, filmové projekce atd.).
- Udržování příjemného prostředí ve škole. Žáci budou moci nadále využívat veškerá prostranství školy (počítačové učebny, sportoviště, odpočinkový koutek, ateliéry), kde aktuálně neprobíhá výuka, a také veškeré vybavení školy (sportovní vybavení, knihovna, výtvarné potřeby, klavír) tak, aby smysluplně trávili čas mezi vyučovacími hodinami nebo před a po vyučování.
- Opakované zařazovat témata vztahující se k prevenci sociálně patologických jevů do vyučovacích předmětů.

6. Závěr

Tento minimální preventivní program je flexibilním dokumentem, který bude v průběhu roku doplňován a pozměňován v závislosti na nových poznatcích a zkušenostech. Celá školní preventivní strategie vychází z předpokladu, že není důležité pouze poskytovat informace o nežádoucích jevech. Ještě přínosnější je vytvářet podmínky pro využití volného času, spolupodílet se na vzájemně cenné nestresující komunikaci, upřednostňovat aktivity, které přinášejí pozitivní prožitky jinak než užitím návykové látky atd.

V Praze dne 1. 9. 2016

Zpracovala: Mgr. Tereza Mazourková v. r.

Schválila: MgA. Janka Šteindlerová v. r. – ředitelka školy